

Ettåringen i en aldershomogen barnegruppe

---

*En barnehages begrunnelse for å samle ettåringen i en
aldershomogen barnegruppe*

Martine Almenning

Kandidatnummer: 2002

Bacheloroppgave

BHBAC3900

Trondheim, mai 2019

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

Forord

Denne bacheloroppgaven er skrevet som avsluttende oppgave i barnehagelærerutdanningen, med fordypning i faget «De yngste». Jeg vil takke mine veiledere Trude Kristiansen og Marit Kanstad for at de har stilt opp med veiledning når jeg har trengt det, og vært engasjerte i min bacheloroppgave. I tillegg til at de har hjulpet meg med formulering av problemstilling og veiledet og støttet meg. Jeg vil samtidig takke Frida som stilte opp som sekretær da jeg ikke kunne benytte meg av lydopptak på grunn av endringer i personvernloven, og for å ha motivert meg i bachelorprosessen.

Oppgaven har vært lærerik og interessant å jobbe med i og med at jeg hadde lite kunnskaper om dette temaet fra før. Samtidig har oppgaven vært utfordrende da jeg finner et begrenset teorigrunnlag omhandlende dette temaet. Til tross for at dette har vært en utfordring, sitter jeg igjen med interessante funn og ny kunnskap om dette temaet, både fra informantene mine og fra teorigrunlaget jeg har valgt å bruke.

Takk!

Innhold

1.0 Innledning.....	4
Bakgrunn for valg av tema	4
1.1 Begrepsavklaring.....	5
1.2 Oppgavens struktur.....	5
2.0 Teoretisk tilnærming	7
2.1 Den viktige tryggheten og tilknytningen i tilvenningsperioden	7
2.2. Gruppesammensetningens betydning.....	8
2.2.1 Tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet i barnehagen	10
2.2.2 Viktige faktorer i små barns sosiale utvikling	11
3.0 Metode.....	13
3.1 Valg av metode.....	13
3.2 Intervju	13
3.3 Intervjuguide	14
3.4 Valg av informanter.....	14
3.5 Beskrivelse av gjennomføring.....	15
3.6 Analyse av datamaterialet.....	16
3.7 Metodekritikk	17
3.8 Etske retningslinjer.....	17
4.0 Funn og drøfting.....	19
4.1 Tilvenningsperioden; tilknytning og trygghet på en ettårsavdeling	19
4.2 Tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet.....	22
4.3 Barns forbilder i barnehagen og barnegruppens betydning.....	23
5.0 Oppsummerende drøfting	28
6.0 Avslutning	30
7.0 Litteraturliste	31
8.0 Vedlegg 1	33
9.0 Vedlegg 2	34
10.0 Vedlegg 3	36

1.0 Innledning

Bakgrunn for valg av tema

I denne bacheloroppgaven skal jeg ta for meg ettåringen i en aldershomogen barnegruppe. Jeg vil trekke frem en fortelling fra mine erfaringer i barnehagefeltet som handler om de yngste barna i barnehagen, og som er med å belyse denne oppgaven;

«De tre yngste barna på småbarnsavdelingen er mellom ett- og to år. De fikk gå inn fra utetiden en stund før de eldste gikk inn. Inne lekte de sammen og fikk både roet ned og vært i samspill. Etter en stund skulle de eldste, altså treåringene, også inn. En etter en kom inn, tok av seg yttertøyet og sprang inn dørene med mye energi. De yngste ser forvirret ut, og stemningen blir annerledes. Et av de yngste barna går ut i yttergangen og de to andre følger etter. Den ene ser forvirret ut og begynner straks å gråte. Dette smitter over på de to andre, og samspillet blir brutt».

I min siste praksisperiode var jeg på en ettårsavdeling, og dette vekket dermed min interesse for ettåringen og valget av ettårsavdeling. I min tid som student og som vikar i barnehage har jeg omtrent bare erfaringer med aldersheterogene barnegrupper, altså grupper med enten 0-3år eller 3-6 år. Dermed var det veldig interessant å få ha praksis på en ettårsavdeling.

I skolen blir man delt inn i årstrinn, altså aldershomogene grupper, der det er tilrettelagt for barnas utviklingsnivå og læring, men slik er det per nå ofte ikke i barnehagen. Dermed finner jeg begrenset faglitteratur om akkurat denne organiseringen av aldersgrupper. I tillegg blir begrepet jevnaldrende i stor grad brukt av fagpersoner i denne sammenhengen, noe som viser til at det er aldersheterogene grupper som er det «vanlige» i barnehagen. Jeg har ved hjelp av mine veiledere kommet frem til problemstillingen; **«Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?»**, i og med at det var dette jeg egentlig ønsket å vite mer om. Jeg landet altså på «begrunnelsen» for dette valget, og det er dette jeg vil presentere i min bacheloroppgave.

Gjennom datainnsamlingen har jeg kommet frem til et uttrykk som jeg velger å ta utgangspunkt i, i bacheloroppgaven. «De fire T-ene» har vokst frem som et begrep gjennom analyse av intervjuene. De fire T-ene er en betegnelse på begrepene *tilvenning*, *tilknytning*, *trygghet* og *tilrettelegging*. Dette vil bli presentert nærmere gjennom bacheloroppgaven.

1.1 Begrepsavklaring

For å en bedre forståelse av oppgaven, er det relevant å ta med ulike begrepsavklaringer. Begrepet aldershomogen er sammensatt av to ord der alder er tid som har vært til, altså levetid (Kirkeby, 2015, s.22) og homogen blir definert som ensartet (Kirkeby, 2015, s.287), altså er aldershomogene barnegrupper i denne sammenhengen en gruppe av barn som er like gamle, altså at alderen er lik. Aldersheterogen barnegruppe er derimot en barnegruppe med ulike aldre. Heterogen blir definert som ulikeartet, som da vil si at alderen er ulik (Kirkeby, 2017, s. 281). I tillegg blir begrepet jevnaldrende ofte nevnt. Jevnaldrende, definert som jevngamle, er mennesker som er mer eller mindre like gamle, altså kan det være et par år mellom disse barna, og de vil fortsatt være jevnaldrende (Kirkeby, 2017, s. 329).

I Bacheloroppgaven min har jeg også brukt begrepet prososial atferd, som er atferd som er positiv, konstruktiv og hjelpende (Svartdal, 2018), og intersubjektive relasjoner, som handler om forholdet mellom flere subjekter (Språkrådet, 2018). Et annet begrep som gjentatte ganger blir brukt, og som har en sentral plass i oppgaven, er «tilknytning». Broberg, Hagström & Broberg definerer begrepet som «betydningen av noe mindre som henger sammen med og er avhengig av noe større» (2014, s.34).

1.2 Oppgavens struktur

Som nevnt tidligere i innledningen, finner jeg et begrenset teorigrunnlag om aldershomogene barnegrupper, og for å strukturere oppgaven var jeg nødt til å ta utgangspunkt i funnene fra intervjuene. Under intervjuene ble begrepene tilrettelegging og tilvenning, samt trygghet og tilknytning ofte nevnt. Når det ble snakk om eventuelle ulemper eller utfordringer, snakket informantene mine om forbilder og bemanning. Dermed har jeg valgt å dele både teorikapitlet og drøftingsdelen inn i underpunkter med disse begrepene som tema.

Oppgaven er delt inn i innledning, hoveddel og avslutning. I innledningen skriver jeg bakgrunnen for hvorfor jeg har valgt temaet og hvordan jeg kom frem til problemstillingen. Deretter kommer begrepsavklaring av ulike begrep som blir brukt i oppgavene. I siste del av innledningen skriver jeg hvordan jeg vil strukturere oppgavene min. I hoveddelen har jeg først valgt å gjøre rede for teorigrunnlaget, altså den teorien jeg kommer til å bruke i oppgaven. Teorigrunnlaget er delt inn i to deler; «Den viktige tryggheten og tilknytningen i tilvenningsperioden», og «Gruppesammensetningens betydning». Under «Gruppesammensetningens betydning», har jeg «Tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet i barnehagen» og «Viktige faktorer i små barns sosiale utvikling», som underpunkt. Deretter forteller jeg om valg av metode, i tillegg til at jeg skriver om intervju, intervjuguide, valg av

informanter, hvordan jeg gjennomførte intervjuet, hvordan jeg analyserte datainnsamlingen min, metodekritikk og etiske retningslinjer. Deretter kommer funn- og drøftingsdelen, som jeg har delt inn i; Tilvenningsperioden, Tilrettelegging og Forbilder. Først gjør jeg rede for de funnene jeg har samlet inn, og deretter drøfter disse i lys av teorigrunnet. I siste del av oppgaven skriver jeg en oppsummerende drøftingsdel før jeg avslutter oppgaven.

2.0 Teoretisk tilnærming

I dette kapittelet vil jeg presentere det teoretiske grunnlaget jeg skal bruke for å drøfte funn fra intervjuene. Jeg har valgt å dele teorikapittelet inn i to hoveddeler; «*Den viktige tryggheten og tilknytningen i tilvenningsperioden*» og «*Gruppesammensetningens betydning*», med «*Tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet i barnehagen*» og «*Viktige faktorer i små barns sosiale utvikling*» som underpunkt. I teorigrunnlaget vil jeg ta for meg ulike perspektiv på barns behov og barns utvikling. Dette er relevante perspektiver som vil være med å belyse problemstillingen «**Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?**».

2.1 Den viktige tryggheten og tilknytningen i tilvenningsperioden

I rammeplanen for barnehagen står det at «Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen» (Rammeplanen for barnehagen, 2017, s. 33). I tilvenningsperioden er barna i en fase i livet hvor de reagerer ofte særlig negativt på nye og ukjente forhold, altså mennesker, steder, nye ting og nye aktiviteter. De er særlig engstelige når de er i underkant av 2-årsalderen og møter nye barn de ikke er trygge på (Martinsen & Nærland, 2009, s. 17). Når barna begynner i barnehagen møter de både ukjente barn og voksne som de skal være sammen med, dermed vil tilvenningsperioden være viktig for å bli trygg i barnehagen. «Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn» (Rammeplanen for barnehagen, 2017, s. 33). Dersom barna får en trygg tilknytning til personalet og til barna, hevder Martinsen og Nærland at disse barna lettere oppnår en positiv relasjon til andre barn senere (Durkin, 1995, i Martinsen & Nærland, 2009, s.18). «*Trygg tilknytning utvikler seg når barnet har gjentatte erfaringer med at omsorgspersonen er sensitiv, fanger opp og forholder seg til barnets signaler og uttrykk på hensiktsmessige måter*» (Drugli, 2018, s.58).

Det at små barn skal begynne i barnehagen, kan skape ulike reaksjoner blant foreldrene. Drugli skriver at de foreldrene som gruer seg til at barnet deres skal begynne i barnehagen, bør få snakke med en i personalet før tilvenningen begynner. Hun skriver videre at noen ganger kan det hjelpe at foreldrene får høre mer om hvordan barnehagehverdagen er, og møte de som skal ta seg av barnet (2017, s.48). Hun forteller også om en dansk modell for tilvenning, som kalles «Lekestue». Her får foreldre og barn komme på besøk i barnehagen én time per uke i løpet av flere måneder frem mot barnehagestart. Her møter de en i personalet som skal jobbe på barnets avdeling, og etter hvert flere av personalet. Hun påpeker at dette er

en modell som har gjort oppstarten lettere for de fleste barn (Drugli, 2017, s.56-57). Dette kan ses i sammenheng med det som står i rammeplanen «Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære» (Rammeplanen for barnehagen, 2017, s.33). Ved bruk av en slik modell får barna utforske miljøet i barnehagen før barnehagestart.

«God barnehagekvalitet for små barn må forstås ut fra barnas behov. Små barn har andre behov enn det eldre barn har» (Drugli, 2017, s.32). Drugli skriver videre at trygghet er et grunnleggende behov hos små barn (2017, s.32). Dermed er det viktig i tilvenningsperioden at de små barna føler seg trygge på minst én i personalet før foreldrene slutter å være sammen med barnet i barnehagen (Drugli, 2017, s. 33). I tillegg er det viktig med forutsigbarhet, for at barna skal føle seg trygge i barnehagen, dette blant annet fordi det ikke er mulig å forberede de yngste barna på det som skal skje gjennom verbal forklaring (Drugli, 2017, s.33). Nære og stimulerende relasjoner til personalet vil være noe av det som er viktigst for de yngste barna i barnehagen. Det er de gode relasjonene til omsorgspersonen som vil være den viktigste byggesteinen i all utvikling hos små barn (Drugli, 2017, s.36).

2.2. Gruppesammensetningens betydning

«Barnehagebarn blir medlem av en *gruppe* når de integreres i barnehagemiljøet» (Martinsen & Nærland, 2009, s.25). Gruppen som barna blir integrert i, har mange funksjoner. Gruppen bidrar til «utviklingen av sosial identitet, et felles normsystem og sosiale ferdigheter» (Martinsen & Nærland, 2009, s.25). Martinsen og Nærland legger til at man har tradisjonelt fire nøkkelbetingelser. Disse er: «Medlemmene i gruppen har likeverdig status i gruppen når gruppene er sammen, de har felles mål som er klare for alle, de samarbeider seg imellom og har støtte i autoriteter og kulturell sedvane (Allport 1954)» (Allport, 1954, i Martinsen & Nærland, 2009, s.25).

Selv om det å være en del av en gruppe danner tilhørighet og felles støtte, vil det også være kamp om status, og gruppen kan føre til at noen blir utrygge. Noen bli mer dominante og andre føyer seg og gjør som de andre barna gjør (Martinsen & Nærland, 2009, s.26).

Martinsen og Nærland har gjort en undersøkelse av barns rolle i store grupper, uten at de nevner alder på disse barna. De forklarer at i deres undersøkelse var det to barn, altså 3% av utvalget som syntes å ta lederrollen i en slik storgruppe, disse barna var populære og de andre barna henvendte seg ofte til dem på en positiv måte. Deretter forklarer de at om lag 28 % av barna som var med i undersøkelsen ofte bare var en del av en større gruppe, og at disse barna

fikk lite oppmerksomhet fra de andre barna. Dette var som regel de yngre barna. Martinsen og Nærland forklarer at disse barna ofte skilte seg ut ved å være provoserende, og forklarer videre at de barna som er unge eller mangler sosiale ferdigheter ofte har problemer med å bli sentrale i en stor barnegruppe (Martinsen og Nærland, 2009, s.30).

I en gruppe er det viktig å se barna som enkeltindivider og ikke bare som en gruppe barn. «Det er problematisk hvis vi minimaliserer barn som gruppe i stedet for å se dem som genuine enkeltindivider» (Tholin, 2013, s.113). Tholin refererer til Bae, som retter oppmerksomheten mot barnehagebarn som individuelle dialogpartnere. Hun mener at «det er fare for at vi behandler dem som gruppe med samme type ferdigheter, i stedet for at «de er individer som bidrar med sin subjektivitet til utforming av samspillet (ibid.)» (Tholin, 2013, s.113).

Når det gjelder barnegruppen og hvordan den er sammensatt, altså type barnehage, gruppestørrelse, antall barn per voksne, og personalets utdanningsnivå, er dette noe som blir besluttet av politikere og barnehageeiere (Drugli, 2017, s. 34). «Dette kalles strukturelle faktorer knyttet til barnehagekvalitet, og det utgjør viktige rammefaktorer for barnehagens praksis» (Drugli, 2017, s. 34). Hun skriver videre at det er vanskelig å måle barnehagekvaliteten ut ifra dette, og at det som har størst betydning for barnas trivsel og trygghet i barnehagen, er kvaliteten på relasjonene mellom personalet og barna (2017, s. 34-35). For små barn er det relasjonen mellom personalet og barna som er viktigst, og ikke hvordan de fysiske rammene er (Drugli, 2017, s.35). Drugli snakker om barnehagekvalitet, og om gruppesammensetningen har noe å si for kvaliteten. Gruppesammensetningen kan på en småbarnsavdeling for eksempel være 0-3årsgruppe eller aldershomogene grupper. Hun hevder at gruppesammensetningen ikke har mye å si for barnehagekvaliteten (Drugli, 2017, s.36). Andre fagpersoner mener at det derimot kan ha noe å si for barnas utvikling. Frønes skriver om aldersblandede grupper og mener at man får «en overlevering av kultur, og en kontinuerlig justering av atferd via de litt eldre» (Frønes, 2006, s.99). Han mener at barna får prøve ut selv i leken, samtidig som man får informasjon om korrekte koder og handlinger (2006, s.99). Anne Greve refererer til den svenske pedagogen Pia Williams som på den andre siden hevder at det ikke er slik at de eldre barna lærer noe til de yngre barna. Williams mener at barna lærer av hverandre ved å gjøre de samme, og imitere, lytte og iaktta uavhengig av kjønn og alder (Williams 2001, i, Greve, 2009, s. 54-55). Videre, skriver Flaten om aldersinndeling i skolen, og hevder at det kan være utfordrende med aldersheterogene grupper (Flaten, 2016, s. 131).

2.2.1 Tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet i barnehagen

Flaten hevder at i en aldershomogen gruppe vil det uansett være et aldersspråk. Noen barn vil være født i januar og noen vil være født i desember. Videre skriver hun at «Å skulle fungere godt sammen med barn som er sosialt mer modne enn en selv, er en utfordring mange barn møter i skolehverdagen» (Flaten, 2016, s. 131). Elinor Goldschmied og Sonia Jackson hevder at «It is almost always easier for a nursery worker to manage a relatively homogenous group of children than one of the same size where all are at different stages of development» (Goldschmied, & Jackson, 1994, s. 25). De mener at man har større mulighet til å rette den fulle oppmerksomheten til disse barnas lek- og læringsmuligheter uten å bli forstyrret av eldre eller yngre barn (Goldschmied, & Jackson, 1994, s. 25). Videre står det i rammeplanen at «Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov» (Rammeplan for barnehagen, 2017, s.27). Goldschmied & Jacksons teori om bedre tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet på aldershomogene barnegrupper, kan ses i samsvar med Rammeplanen der det står at barnehagen skal tilpasse det pedagogiske arbeidet ut ifra barnas alder.

Når det gjelder å tilrettelegge for små barns læring i barnehagen, bør miljøet være preget av «stimulerende leker, objekter, materialer og så videre som vekker barnas nysgjerrighet og utforskertrang», både inne og ute (Drugli, 2017, s.69). Videre skriver Drugli at her er det viktig at personalet er bevisst på betydningen av å følge opp og berike barnas oppmerksomhet, uttrykk og handlinger. Hun mener at dersom personalet er bevisst på dette, vil det oppstå mange læringsmuligheter for barna (2017, s.69-70). Drugli refererer til Løkken, som mener at i ett- og toårsalderen kommuniserer barna mye gjennom kroppen når de er i samspill med hverandre (Løkken, 2004, i Drugli, 2017, s.77). I denne alderen er barn veldig fysiske, og det er da viktig at det fysiske miljøet i barnehagen er utformet slik at barna får lyst til å bruke kroppen. «De trenger muligheter til å klatre, løpe, hoppe, kaste og så videre både ute og inne» (Drugli, 2017, s.77).

Et annet viktig moment innenfor tilrettelegging, er strukturen i barnehagen. De rutinene og barnehagens faste innhold er viktig for barna, kanskje særlig de aller yngste. «Strukturen gir barna oversikt over hva som skal skje, og hva som forventes av dem selv» (Martinsen & Nærland, 2009, s.22).

2.2.2 Viktige faktorer i små barns sosiale utvikling

Drugli skriver at «Lek og samspill med andre barn er svært viktig for barns sosiale utvikling» (2017, s.60), men for de aller yngste barna, altså ettåringen er det ingen ting som er viktigere enn den gode personal-barn-relasjonen. Hun skriver videre at i toårsalderen vil jevnaldrende-relasjoner bety stadig mer (2017, s. 61). Barna utvikler både sine språklige og sosiale ferdigheter på en annen måte enn når de er sammen med voksne (Drugli, 2017, s.62). Dette fordi at i samspill med jevnaldrende vil det alltid foregå forhandlinger og reforhandlinger, noe som vil gjøre at man vil kunne utvikle gode kommunikasjonsferdigheter (Drugli, 2017, s.62).

Martinsen og Nærland skriver at for å bedre kunne sikre jevnbyrdighet mellom barna, så deler man barnehagen inn i aldersbestemte avdelinger. Dermed danner man et miljø med barn som er om lag jevnaldrende, og på samme utviklingsnivå. Dette gjør at barnehageansatte kan legge til rette for at barna selv kan regulere samspillet sitt med andre barn (2009, s.18). Barnehagen er altså delt inn i grupper, de fleste gruppene er 0-3- og 3-6-årsinndeling. Frønes hevder at gruppesosialiseringen er mer betydningsfull enn det vi opplever i hjemmet. Det er i barnegruppen vi primært formes sosialt (Frønes, 2006, s. 20). Kvello viser til studier av aldersheterogene grupper og hevder at det tyder på at en aldersheterogen gruppe bidrar til en større økning av barnas prososiale atferd og en lavere andel av sosialt isolerte barn enn i en aldershomogen gruppe (Kvello, 2008, s.234).

Innenfor sosialiseringen og utviklingen til barnet, synliggjør Daniel Stern (2003) at små barn er mer kompetente enn tidligere antatt (Tholin, 2013, s.114). Stern legger vekt på tre områder som han mener er viktige for at barna skal kunne inngå i intersubjektive relasjoner. Disse områdene handler om å ha «*felles oppmerksomhet, å ha felles intensjoner og å være felles deltakende i affektive tilstander*» (Tholin, 2013, s.114). I tillegg innebærer det å kunne inngå i følelsesmessige relasjoner med omgivelsene, ifølge Stern, tre aspekter. Det første er regulering, altså at man lar seg påvirke og selv påvirker andres rytme. Det andre aspektet er imitering, «som er en viktig kilde til opplevelser av fellesskap, likhet og intimitet» (Tholin, 2013, s.114), og det siste aspektet, «Affektiv inntoning knyttet til det subjektive selvområdet og deling av følelsesmessige tilstander» (Tholin, 2013, s.114). Den sosiale utviklingen handler altså om samspill med andre mennesker (Drugli, 2017, s. 24). Drugli skriver at et tegn på at den sosiale utviklingen går bra, er at barna fungerer i samspill med andre barn.

Meltzoff og kollegaer legger til at det å kopiere andre, altså imitasjon, er en viktig sosial læringsmekanisme. Barn observerer foreldre og andre omsorgspersoner og kopierer det de

gjør og sier, og prøver mye av dette ut i leken (Drugli, 2017, s.67). «Små barn lærer mye ved å observere andre som har mer erfaring enn dem selv» (Drugli, 2017, s. 67). Drugli legger til at barn under 2 år har dobbelt så mye kontakt med de voksne som andre barn, og at kontakten med personalet er det som betyr aller mest for ettåringen (2017, s.24). Dermed vil det i ettåring sin sosialisering prosess være de voksne i barnehagen som er viktigst.

3.0 Metode

I dette kapittelet skal jeg gjøre rede for valg av metode, samt hvordan jeg benyttet metoden. I tillegg vil jeg ta for meg mitt valg av informanter, hvordan jeg analyserte datamaterialet og etiske retningslinjer. Dette kapittelet vil gi et innblikk i hvordan jeg skaffet meg data for å kunne svare på problemstillingen; «*Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?*».

3.1 Valg av metode

For å kunne innhente data til min oppgave, var jeg nødt til å benytte meg av en forskningsmetode. Ifølge Vilhelm Aubert er en metode en fremgangsmåte for å løse ulike problemer og komme frem til ny kunnskap (Bergsland & Jæger, 2014, s.51). Man skiller mellom to ulike metoder, kvalitativ og kvantitativ metode. Jeg har valgt å bruke en kvalitativ metode. Som Bergsland og Jæger skriver, så går en kvalitativ metode mer i dybden og legger vekt på betydningen, mens en kvantitativ metode legger vekt på utbredelsen og antall (Bergsland & Jæger, 2014, s.66). I den kvalitative metoden vil blikket bli rettet mot menneskers hverdagshandlinger i en naturlig kontekst (Bergsland & Jæger, 2014, s.66). I tillegg er den kvalitative metoden mest hensiktsmessig dersom man skal undersøke fenomener som man ikke har så mye kjennskap til, og som det er forsket lite på (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2016, s.28). Dermed var det hensiktsmessig å velge en kvalitativ metode for å få svar på problemstillingen min, fordi jeg spør etter en begrunnelse fra personer med erfaring fra ettårsavdeling.

3.2 Intervju

Den kvalitative forskningsmetoden har ulike underlagte innsamlingsmetoder. Disse er blant annet; intervju, observasjon, gjennomføring av prosjekter, analyser av dokumenter, bilder, videoopptak og samtaler (Bergsland & Jæger, 2014, s.66). Ettersom problemstillingen min spør etter en *begrunnelse* for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe, var det hensiktsmessig å bruke intervju som metode. «Intervju er en mellommenneskelig situasjon, en samtale mellom to partnere om et tema av felles interesse» (Bergsland & Jæger, 2014, s.72). Jeg var opptatt av informantenes erfaringer og tanker rundt problemstillingen, og under et intervju vil man kunne «undersøke hvordan mennesker forstår sin egen verden» (Bergsland & Jæger, 2014, s.71). Et intervju egner seg «når forskeren har behov for å gi informanten større frihet til å uttrykke seg enn det et strukturert spørreskjema tillater» (Johannessen m.fl., 2016, s.145). Og ved å velge et én-til-én-intervju kunne informantene

kommer med egne erfaringer, oppfatninger, meninger, holdninger og refleksjoner til temaet (Johannessen m.fl., 2016, s.146).

3.3 Intervjuguide

Det er ulike måter å forberede seg på et intervju. Intervjuet kan være ustrukturert der intervjuet er fleksibelt og man tilpasser spørsmålene etter situasjonen, eller det kan være et strukturert intervju der forskeren krysser av for det faktiske svaret (Johannessen m.fl., 2016, s.148). Jeg valgte en mellomting, som da er et semistrukturert intervju. I et semistrukturert intervju utformer man en overordnet intervjuguide som man tar utgangspunkt i under intervjuet, men både temaet, spørsmålene og rekkefølgen kan variere underveis. «En intervjuguide er ikke et spørreskjema, men en liste over temaer og generelle spørsmål som skal gjennomgås» (Johannessen m.fl., 2016, s.149). For meg som intervjuer var det viktig å ha en plan og være forberedt slik at jeg kunne legge til rette for et best mulig intervju.

Intervjuguiden er en grov skisse av hvilke emner man ønsker å ta opp, men den kan også være et detaljert oppsett med nøyaktige spørsmål intervjueren ønsker å stille (Bergsland & Jæger, 214, s.71). I intervjuguiden valgte jeg å ha fem til seks hovedspørsmål, med noen underspørsmål til, og dermed hadde jeg et detaljert oppsett. Likevel var jeg fleksibel i forhold til rekkefølgen og oppfølgingsspørsmålene (Larsen, 2017, s.99), (se vedlegg 1 & 2). I utarbeidelsen av intervjuguiden kan det være utfordrende å formulere gode spørsmål. Spørsmålene skal både være åpne og konkrete. Med åpne spørsmål, mener jeg spørsmål som ikke er ledende (Larsen, 2017, s.102). Dette fordi jeg skulle unngå å legge svar i munnen på informanten, men la informanten selv få komme med egne tanker og meninger. Samtidig hevder Johannessen m.fl. at det er viktig med korte og enkle spørsmål, fordi lange spørsmål med komplisert setningsoppbygging og vanskelige ord ikke vil gi gode svar (2016, s.154).

Jeg valgte å sende informantene intervjuguiden på forhånd fordi de da ville kunne forbedre seg på temaet. Når informanten får intervjuguiden på forhånd, tenker jeg at det kan være med på å skape en trygghet for informanten, i tillegg til at man kan komme med mer utfyllende svar på spørsmålene.

3.4 Valg av informanter

For å skaffe informanter til oppgaven tok jeg kontakt med en pedagogisk leder og en styrer jeg hadde kjennskap til fra før. Etter å ha fått godkjent intervjuguiden av veilederne, sendte jeg ut et informasjon- og samtykkeskjema, i tillegg til intervjuguiden.

Da jeg skulle velge ut informanter til bacheloroppgaven kunne jeg ta et tilfeldig valg eller et strategisk valg. «Ved å velge personer som du mener har bestemte kunnskaper eller erfaringer, gjør du et *strategisk valg*» (Dalland, 2017, s. 74). Jeg valgte en pedagogisk leder og en styrer som jeg hadde kjennskap til, og som jeg visste hadde kompetanse på området jeg ønsket å tilegne meg mer kunnskap om. Dermed tok jeg et strategisk valg. Den pedagogiske lederen hadde både jobbet på 1-3årsavdeling og ettårsavdeling, noe som jeg så på som meget relevant for bacheloroppgaven min. I tillegg valgte jeg styreren i den samme barnehagen, fordi jeg på forhånd visste at hun hadde gode kunnskaper på akkurat dette området. Jeg kunne tatt et tilfeldig valg av intervjupersoner, men jeg ville da risikere at disse personene ikke hadde de erfaringene og kunnskapene jeg søkte etter.

Når det gjelder antall informanter skriver Dalland at «Det kvalitative intervjuet sikter mot å gå i dybden. Da kan ikke antallet intervjupersoner være for stort» (Dalland, 2017, s.76). Dalland skriver videre at dersom man har gode samtaler med én, to eller tre intervjupersoner, vil dette kunne gi mye nyttig stoff til en oppgave, og man vil mest sannsynlig ikke trenge flere. Man bør starte med et lite antall, og heller øke dersom informasjonen blir for spinkel (Dalland, 2017, s.76). Jeg startet med å intervju de to informantene og satt etter intervjuene igjen med mye nyttig informasjon til oppgaven min, og så dermed ikke behovet for å intervju en tredje person. Jeg har valgt å gi informantene mine navnene «Helene» og «Marte», der «Helene» er styrer og «Marte» er pedagogisk leder.

3.5 Beskrivelse av gjennomføring

I forkant av intervjuene var det ulike forhold jeg måtte ta hensyn til. Jeg valgte å utarbeide to delvis ulike intervjuguider, fordi jeg mente at det ville være ulikt fra hver informant hva jeg kunne få svar på i og med at det var en styrer og en pedagogisk leder. I tillegg gjorde endringer i personvernloven at jeg valgte å ha med en sekretær, i stedet for å benytte meg av lydopptak. Dette skrev jeg om i informasjons- og samtykkeskjemaet, som jeg sendte ut til informantene (Vedlegg 1). Dalland skriver at «Kontakten mellom intervjueren og intervjupersonene er helt grunnleggende for utviklingen av intervjuet» (2017, s.74). Ved å ha en sekretær med meg, kunne jeg lytte aktivt, ha øyekontakt med informanten og følge med på kroppsspråket (Dalland, 2017, s.74). Dalland skriver videre at ved å ha den fulle oppmerksomheten på informanten, vil man kunne unngå å avbryte det som kan være en viktig tenkepause, og at viktig informasjon kan komme opp ved at man viser interesse og lytter aktivt til det informanten har å komme med (2017, s. 74).

Før vi startet var jeg opptatt av at informanten skulle føle seg komfortabel, dermed møtte jeg opp på deres arbeidsplass der de fikk velge en plass å ha intervjuet. Intervjuet foregikk på et rom, der det var stille og rolig og ingen avbrytelser. Jeg plasserte meg litt på siden, ovenfor informanten, slik at det var litt pusterom mellom oss. Sekretæren satt på andre siden, litt i fra oss, slik at dette ikke skulle være forstyrrende. Jeg hadde i forkant informert om at intervjuet ville ta ca. en time. Jeg valgte å heller be om litt for mye tid, enn litt for lite (Dalland, 2017, s.82). Begge intervjuene varte ca. 45 minutter.

Jeg startet intervjuene med at jeg fortalte kort om problemstillingen; «*Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?*» og om oppgaven. Deretter stilte jeg et par bakgrunnsspørsmål som handlet om utdanning, ansiennitet og barnegruppen. Dette er spørsmål som er enkle for informanten å svare på, og dette gir en myk åpning til intervjuet (Larsen, 2017, s.101). I og med at informantene hadde forberedt seg på forhånd gikk intervjuet og praten lett.

Som tidligere nevnt, hadde jeg skrevet ned fem til seks hovedspørsmål, med noen oppfølgingsspørsmål til. Noen ganger var det ikke nødvendig med oppfølgingsspørsmål fordi informanten svarte utfyllende, mens andre ganger kunne informanten svare litt knapt, noe som førte til at jeg måtte spørre de om de kunne utdype. Oppfølgingsspørsmål kan være med på å åpne for å gå videre på et tema som vurderes som interessant (Larsen, 2017, s.102).

3.6 Analyse av datamaterialet

«Etter at innsamlingen av kvalitative data er gjennomført, sitter vi igjen med data som er registrert blant annet gjennom sitater, notater, observasjonsskjema, loggbøker, lydopptak eller videoopptak» (Larsen, 2017, s.110). I mitt tilfelle satt jeg igjen med et dokument der sekretæren hadde så nøyaktig som mulig skrevet ned det som ble sagt i intervjuet. Dermed hadde hun transkribert intervjuet der og da. Min jobb ble dermed å finne ut hva som var viktig i intervjuet, og hva jeg kunne bruke videre i oppgaven. Larsen forklarer at analyse handler om å «studere teksten for å se mønster og sammenhenger» (2017, s.113). Jeg var nødt til å se gjennom transkriberingen, for å kunne utelukke det som ikke var relevant for oppgaven. Videre skriver Larsen at i analysefasen er det viktig å komprimere teksten, systematisere den og deretter ordne materialet man har innhentet slik at det kan tolkes (2017, s.113). I analysen var jeg opptatt av å se på de svarene som gikk igjen hos informantene, og ifølge Dalland har de svarene som går igjen hos alle intervjupersonene større tyngde enn om det kommer fra bare én av dem (Dalland, 2017, s.92).

3.7 Metodekritikk

For å samle inn data til bacheloroppgaven, har jeg som nevnt tidligere valgt å intervju en pedagogisk leder, i tillegg til styrer i den samme barnehagen. Siden jeg finner et begrenset teorigrunnlag som omhandler aldershomogene barnegrupper, er jeg dermed kritisk til metoden jeg har brukt og til datainnsamlingen, dette fordi jeg har få perspektiver på denne problemstillingen. Ved å intervju får man en persons tanker og meninger, og man må være bevisst på at dette ikke vedgår alle, og at noen kan ha andre meninger om det samme temaet.

Det blir brukt ulike begreper innenfor den kvalitative forskningen når det kommer til evaluering av det metodiske arbeidet. Begrepene jeg har tatt utgangspunkt i er; *reliabilitet og validitet* (Bergsland & Jæger, 2014, s.80). *Reliabilitet* handler om troverdighet.

Datainnsamlingen er troverdig i den grad at jeg får en begrunnelse på hvorfor barnehagen har gått over til å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe (Bergsland & Jæger, 2014, s.80). *Validitet* handler om bekreftbarhet, altså kvaliteten av tolkningen, og om det bacheloroppgaven fører til, kan støttes av annen forskning (Bergsland & Jæger, 2014, s.80). Som tidligere nevnt, finner jeg i liten grad konkret forskning som omhandler ettårsavdeling, men jeg vil likevel kunne knytte opp mine funn til et teoretisk grunnlag.

Under intervjuene fikk jeg som sagt ikke benytte meg av lydopptaker, men jeg fikk ha med meg en sekretær som kunne hjelpe meg å skrive ned det som ble sagt. Dermed hadde jeg med meg en person som kunne bekrefte at det jeg skrev ned i bacheloroppgaven var det vi fikk av informasjon på intervjuene. Likevel vil ikke sekretæren kunne få med seg alt som ble sagt, og man vil heller ikke kunne analysere måten informanten svarer på spørsmålene. Dersom man kunne brukt lydopptaker, ville man kunne transkribere intervjuet og få en enda bedre tolkning av det som ble sagt.

Avslutningsvis under punkt 3.3 Intervjuguide, skriver jeg at jeg har valgt å sende intervjuguiden på forhånd til informantene, for at de skal kunne forberede seg til intervjuet. Når man velger å ikke sende intervjuguiden i forkant, blir informanten nødt til å svare der og da, og man vil kunne få vite mer om hennes tanker og følelser over dette temaet. Til tross for dette, vil kanskje ikke svarene bli like gode som når informanten får forberedt seg i forkant. Dermed valgte jeg å sende intervjuguiden på forhånd.

3.8 Ethiske retningslinjer

Når man bruker intervju som metode, kan det oppstå etiske problemstillinger. Johannessen m.fl. skriver at «Ethiske problemstillinger oppstår når forskningen direkte berører mennesker,

spesielt ved datainnsamlingen, enten den foregår gjennom deltakende observasjon, intervju eller eksperimenter» (2016, s.84). Larsen forklarer at etikk i sammenheng med samfunnsforskning handler om hvordan du som forsker møter disse menneskene som skal intervjues. Altså hvordan du informerer om den undersøkelsen du skal ta, hvilke spørsmål du velger å stille og hvordan du behandler den informasjonen du får (Larsen, 2017, s.15). Jeg har tatt utgangspunkt i følgende forhold; Informert samtykke, konfidensialitet og konsekvenser. På forhånd skrev jeg et informasjon- og samtykkeskjema som informantene mine skulle skrive under på (vedlegg 1). På grunn av endringer i personvernloven fikk jeg et muntlig samtykke. Her informerte jeg også om at informantene kunne til enhver tid trekke seg fra undersøkelsen uten konsekvenser (Larsen, 2017, s.15). Det andre forholdet, konfidensialitet handler om at de som er med i undersøkelsen, har krav på at alt de sier blir behandlet konfidensielt, altså blir alt anonymisert. Det tredje forholdet handler om konsekvenser av å delta som informant. Jeg, som intervjuer har ansvar for at mine informanter ikke blir utsatt for skade eller belastninger. I min oppgave, vil man ikke kunne kjenne igjen hvem som har sagt hva fordi jeg har anonymisert navn på informantene og barnehagen, og jeg har heller ingen lydopptak der stemmen kan bli gjenkjent, da lydopptaker ikke ble benyttet.

4.0 Funn og drøfting

I denne delen av oppgaven skal jeg ut ifra problemstillingen «*Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?*», se på de funnene jeg har fått gjennom datainnsamlingen og drøfte dette i lys av teorigrunnet. Som nevnt i metodekapittelet har jeg valgt å gi informantene mine fiktive navn. Både den pedagogiske lederen «Marte» og styrer «Helene» snakker gjennomgående om de fire T-ene, «Tilvenning», «Tilknytning», «Trygghet» og «Tilrettelegging». De fire T-ene er et begrep jeg selv har utarbeidet i etterkant av datainnsamlingen, og det er dette jeg har valgt å ta for meg i funn og drøftingskapittelet.

I første del av drøftingen vil jeg se på tilvenningsperioden med fokus på tilknytning og trygghet. I andre del av oppgaven skal jeg ta for meg tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet og utfordringer med å ha «nok hender». Utrykket å «ha nok hender» blir ofte brukt i barnehagesammenheng, og handler om å være nok voksne tilstede. I siste del av drøftingen vil jeg ta for meg forbilder, der jeg drøfter eventuelle ulemper med valget av ettårsavdeling. Jeg vil først presentere funnene fra datainnsamlingen, og deretter drøfte dette i lyset av teorigrunnet.

4.1 Tilvenningsperioden; tilknytning og trygghet på en ettårsavdeling

Funn:

Både «Helene» og «Marte» forteller at de mener en ettårsavdeling kan bidra til den beste starten i barnehagen. I tillegg mener de at ved å samle ettåringen på en aldershomogen barnegruppe at man kan legge til rette for å bruke den tiden foreldre og barn trenger på tilvenningen. De forteller at de bruker hele høsten på tilvenning og at det aldri har vært noe problem til tross for at det er mange ettåringer. De deler opp i mindre grupper og bruker primærkontaktsystemet.

Det største fokuset i tilvenningsperioden er tilknytning og trygghet. «Helene» forteller at de legger ned ambisjonsnivået og det eneste som er viktig er å jobbe med tilknytning og trygghet. «Marte» forteller at det er enklere å legge til rette for trygghet og tilknytning på en ettårsavdeling fordi man har alle på samme linje, både foreldrene og barna er på samme ståsted. I tillegg snakker både «Helene» og «Marte» om at de har hatt «barselgruppe», der barna kommer på besøk og får låne avdelingen uker i forveien av barnehagestarten, og legger til at tilvenningsperioden aldri har gått bedre. «Helene» sier at hun synes det er så godt å få ta

imot foreldrene og barna i ro på en ettårsavdeling uten at det er noen toåringer som krever hennes oppmerksomhet. Hun mener man kan ha fullt fokus på de nye ungene.

Når det gjelder tilknytning og trygghet forklarer «Marte» at som omsorgsperson må man være pålogget hele tiden, og kunne gi og ta imot omsorg fra barna. I tillegg snakker hun mye om ettåringens behov og at hun mener det er enklere å legge til rette for dette på en ettårsavdeling. Ettåringen trenger mer ro og man som person må være ydmyk og kjenne seg selv.

Drøfting av den viktige tilvenningsperioden:

Når en ettåring skal begynne i barnehagen, er det tilvenning som er det største fokuset ifølge mine informanter. Drugli skriver at det å begynne i barnehagen er «den første viktige overgangen i små barns liv» (2017, s.126). En ettåring får ikke muligheten til å forberede seg på dette i forkant gjennom for eksempel verbale forklaringer, dermed er det viktig at barnet får muligheten til å erfare at det er godt å være i barnehagen (Drugli, 2017, s.126). Altså, trenger de en god og trygg tilvenningsperiode. Både «Helene» og «Marte» snakker om tilvenningsperioden. Dette er en av *begrunnelsene* deres for hvorfor de har valgt å ha en aldershomogen barnegruppe. I intervju med styrer «Helene» blir det sagt at grunnen til at de har en ettårsgruppe er fordi de ønsker å gi barna den beste starten de kan få i barnehagen. Videre forklarer hun at de legger opp til at barna og foreldrene får bruke den tiden de trenger til tilvenning fordi dette er en forutsetning for å bygge trygghet og tilknytning til de ansatte. Drugli forklarer at små barn vil nærmest være programmert til å reagere negativt når de blir separert fra sine foreldre. Dette fordi det er vanskelig for dem å forstå hva som skjer og at de har en begrenset mulighet til å regulere sine følelser (Drugli, 2017, s.126).

Tilvenningsperioden vil dermed være avgjørende for tryggheten til barna i barnehagen. Det er i utgangspunktet foreldrene som er tryggheten for barna, og når disse personene ikke er der, vil det skape en utrygghet for barnet. Dersom barna er trygge på en eller flere i personalgruppen før foreldrene slutter å være der, vil den nye livssituasjonen kunne oppleves lettere for barna (Drugli, 2017, s.127).

Drugli hevder at:

«Barnehagens tilvenningsrutiner bør legge til grunn for at små barn har et stort behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet for å ha det bra og personalet bør drøfte

grundig hvordan disse behovene best kan bli ivaretatt også når barna begynner i barnehagen» (Drugli, 2017, s.127)

Ut ifra mine funn er det nettopp dette som har vært viktig for denne barnehagen. «Helene» forteller at det er godt å få ta imot foreldrene og barna i ro på en ettårsavdeling, uten at det er noen toåringer eller treåringer som krever hennes oppmerksomhet. Man har det fulle fokuset på de nye barna. Dermed får de lagt til rette for den tryggheten og stabiliteten ettåringene trenger. Dette sier den pedagogiske lederen «Marte» seg enig i ved å forklare at det er lettere å legge til rette for tilknytning og trygghet fordi du har alle på samme ståsted. Både foreldrene og barna.

Selv om både «Marte» og «Helene» svarer at de enklere kan legge til rette for tilvenningsperioden på en ettårsavdeling, stiller jeg likevel et kritisk spørsmål. På ettårsavdelingen der «Marte» jobber, er det 14 ettåringene på fire voksne, og fem voksne tre dager i uken. *Kan det dermed bli en utfordrende tilvenningsperiode med så mange ettåringer?* «Helene» forklarer at de bruker lang tid på tilvenningen og at de har individuell tilvenning. De velger i år å delta i prosjektet «Liten og ny i barnehagen», men legger til at det ikke er så stor forskjell fra hvordan de har gjort det før, fordi de har hatt «barselstreff» i forkant av barnehagestart. På barselstreffene får foreldrene og barna som skal begynne i barnehagen bruke avdelingen i barnehagen til å bli bedre kjent med det fysiske miljøet, lekene og i tillegg får de se de andre som skal begynne i barnehagen, før hele tilvenningsperioden begynner. Dette kan ses i lyset av den danske modellen «Lekestue» som Drugli trekker frem (2017, s. 56-57), som handler om at barna får komme på besøk i barnehagen én time per uke flere måneder i forveien. I tillegg til denne forberedelsen, deler de barna i mindre grupper og bruker primærkontaktsystemet. Både «Helene» og «Marte» forklarer at antall barn har sjeldent vært et problem på grunn av at de barna som er født senere, begynner senere, og de bruker dermed hele høsten på tilvenning.

Under tilvenningsperioden bruker barnehagen primærkontaktsystemet. Drugli forklarer at det er viktig at de små barna føler seg trygge på minst én person i personalet når foreldrene slutter å være i barnehagen (2017, s.33). Som «Marte» sier, er det viktig å være pålogget og kunne gi og ta imot omsorg fra barnet. Det er de nære og stimulerende relasjonene til personalet som vil være noe av det viktigste i all utvikling hos små barn (Drugli, 2017, s.36). Gjennom intervjuene med «Helene» og «Marte» er det tilvenningsperioden som er noe av det de har hatt størst fokus på, og at selv om det er mange ettåringer som skal begynne i barnehagen,

mener de fortsatt at de ved å samle ettåringen i en aldershomogen gruppe, kan legge til rette for dette på den beste måten.

4.2 Tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet

Funn:

I intervjuene med «Helene» og «Marte», blir tilrettelegging ofte nevnt. «Helene» sier at det er stor forskjell på ettåringer og to- og treåringer. Hun mener de er på et annet sted i livet enn det ettåringen er. Da de hadde 1-3årsgrupper, måtte de ofte dele opp gruppen for å tilpasse aktiviteter og turer, og for å organisere hverdagen for barna. Videre forklarer hun at det var vanskeligere å møte barna og deres behov på en 1-3årsgruppe enn på en ettårsgruppe fordi behovene var så forskjellige.

«Marte» mener også at det er lettere å tilrettelegge for hvert enkelt barns behov, i tillegg til oppgaver og aktiviteter. Barna får utfordret seg på sitt nivå og oppleve utfordring og mestring. Hun trekker frem at det er enklere for ettåringen å få tid til å utfordre seg og for eksempel å lære seg å gå, fordi det ikke vil være treåringer som kommer springende og tar opp all plassen, eller i verste fall springer ned ettåringen. De får det rommet de trenger og man kan enklere tilrettelegge for deres mestring. I tillegg snakker «Marte» om leken og mener at ettåringen får leke på sitt nivå uten at det kommer noen eldre og forstyrrer, eller omvendt at ettåringen kommer og forstyrrer for treåringen ved at de vil være med i leken. Hun nevner også at hun tenker at treåringen kanskje kan bli litt dominerende i leken til ettåringen, men legger til at dette bare er noe hun tenker.

Under intervjuene snakker både «Marte» og «Helene» godt om det valget de har tatt om å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe. Jeg velger dermed å spørre om de opplever noen utfordringer eller eventuelle ulemper med dette valget. «Helene» forklarer at eventuelle utfordringer vil være det å «ha nok hender» på en ettårsavdeling. «Marte» forteller at de er fire voksne to dager i uken, og fem voksne tre dager i uken, og legger til at når de er fem voksne, så har de bedre tid til barna og til annet som må gjøres. Hun forteller at de har sovevakt, og da går det bort en person til det. Alt blir mye lettere når man er fem og ikke fire forklarer «Marte». Alle krever sitt og har krav på å få det dem har behov for. Utfordringen vil være det å ha nok hender på en ettårsavdeling, men «Helene» legger til at de legger ned ambisjonsnivået, fordi det ikke er meningen at man skal rekke over alt. Målet er å jobbe med trygghet og tilknytning.

Drøfting av tilrettelegging og utfordringer med å være «nok hender»:

«Marte» og «Helene» mener at det er enklere å tilrettelegge for ettåringen på en ettårsavdeling enn på en 1-3årsavdeling. Elinor Goldschmied og Sonia Jackson mener at det omtrent alltid er enklere for en barnehageansatt å tilrettelegge for en relativt aldershomogen gruppe kontra en gruppe med flere alderstrinn. Videre skriver de at man har større mulighet til å gi den fulle oppmerksomheten til barnas lek- og læringsmuligheter uten å bli forstyrret av eldre eller yngre barns behov (Goldschmied, & Jackson, 1994, s. 25). Her vil jeg legge til at denne boken er relativt gammel, og mye kan ha endret seg i dette synet. I tillegg kan det se ut som at aldershomogene grupper var vanligere før enn nå, og at noen har valgt å gå tilbake til denne formen for organisering med utgangspunkt i denne begrunnelsen.

Både Drugli og Løkken skriver om ett- og toåringen og deres kommunikasjon gjennom kroppen når de er i samspill med hverandre (Drugli, 2017, s.77) (Løkken, 2004, s.17). I denne alderen er barna fysisk aktive og dermed er det viktig at det fysiske miljøet i barnehagen er tilrettelagt slik at barna får lyst å bruke kroppen (Drugli, 2017, s.77). Her mener «Marte» og «Helene» at personalet bedre kan tilpasse det fysiske miljøet til barnegruppen, fordi alle er på samme utviklingsnivå. I tillegg har ettåringen andre rutiner en for eksempel en treåring, og «Marte» snakker om at ettåringen skal få sove når de trenger og spise når de trenger, selv om de har faste rutiner.

Selv om «Marte» og «Helene» mener at man bedre kan tilrettelegge for de behovene ettåringen har på en ettårsavdeling, vil det likevel være flere av de samme behovene å dekke, og de forteller at bemanningen kan være et problem til tider, fordi man har for få hender. Drugli skriver at «I småbarnsavdelinger bør det ikke være mer enn tre barn per voksen» (2017, s.36). Videre sier hun at dersom antall barn per voksen blir høyere, reduseres personalets sensitivitet overfor barnas uttrykk og behov (2017, s.36). Bemanningsnormen kan dermed være en utfordring for barnehager. *Hvordan kan man da på best mulig måte ivareta og dekke alle barnas behov når bemanningen ikke strekker til?* «Helene» mener at den beste måten å løse dette på, er å legge ned ambisjonsnivået og ha fullt fokus på trygghet og tilknytning. Det mener hun er målet for ettårsavdelingen.

4.3 Barns forbilder i barnehagen og barnegruppens betydning

Funn:

Et moment som kommer frem i intervjuene, er mangel på forbilder. «Marte» forteller at ulempen med å dele inn i aldershomogene barnegrupper, var at ettåringen mistet to- og

treåringene, som de kanskje så opp til. Samtidig har de dette året hatt en barnegruppe der det har vært blandet på grunn av barnehageplassene. Til tross for dette forklarer hun at når man har en aldershomogen gruppe kan man bedre tilrettelegge aktiviteter fordi ettåringen har stort sett samme interesse og forutsetninger. Selv om det med forbilder kan være en ulempe legger hun til at de ofte er med på felles aktiviteter, og de har felles opplegg de holder på med. I tillegg har de en femårsgruppe, «hjelpere», som ofte er innom og hjelper til både med måltid og påkledning. Dørene er også åpne hele tiden inn til toåringene, men i starten er de litt mer skjermet fordi de trenger trygghet. På ettårsavdelingen får de bedre tilpasset både soving, spising og de får tilrettelagt for de behovene hvert enkelt barn har.

«Helene» forteller at de har drøftet det med forbilder og legger til at hun som leder i en bedrift sammenligner og speiler seg med ledere i andre barnehager, altså at man speiler seg med de som er nærmest en selv. Det var spesielt foreldrene som synes det var negativt at barna skulle «miste» forbildene sine i hverdagen. «Helene» forklarer at dørene er åpne og at barna ofte får gå fritt over på andre avdelinger, men legger til at barna går overraskende lite over til de andre avdelingene. Det krever våkne voksne som legger til rette for at barna kan gå på tvers av avdelingene.

Drøfting av de eldre barnas betydning for ettåringen

For å drøfte funnene om forbilder, vil jeg trekke inn den sosiale utviklingen til de yngste barna, og de jevnaldres betydning. «Helene» ser ikke på mangel på eldre barn på avdelingen som en ulempe. Hun mener at man ikke sammenligner seg med de som er på et annet nivå, og et annet sted i livet enn seg selv, men at man speiler seg med de man er lik. Dette kan ses i sammenheng med det Flaten skriver om aldershomogene grupper i skolen. Hun mener at det alltid vil være et alderssprik fordi noen vil være født i januar og noen i desember og at det «Å skulle fungere godt sammen med andre barn som er sosialt mer modne enn en selv, er en utfordring mange barn møter i skolehverdagen» (Flaten, 2016, s. 131). Her skriver Flaten om barn i skolealder, og jeg er dermed kritisk til denne kilden. Jeg mener likevel at dette kan være relevant å drøfte, til tross for at jeg ikke har funnet annen forskning som tilsier at det vil være utfordrende for små barn å skulle fungere godt sammen med barn som er mer sosialt modne.

I starten av barnehageåret til ettåringen er det ingenting som er viktigere enn personal-barnrelasjonen, og at det er i toårsalderen jevnaldrende-relasjoner begynner å bety mer for barna (Drugli, 2017, s.61). De jevnaldres betydning vil ha mye å si for at barna skal kunne utvikle sine språklige og sosiale ferdigheter. Dette fordi det alltid vil foregå forhandlinger og

reforhandlinger i samspillet (Drugli, 2017, s.62). Begrepet jevnaldrende vil i denne sammenhengen bety, barn som er like gamle eller omtrent like gamle. Dermed vil 1-3-åringene være jevnaldrende, og de eldre barna vil da være en viktig faktor for den sosiale kompetansen til barn fra spesielt toårsalderen og oppover. Det kan være relevant å diskutere om ettåringen i en aldershomogen barnegruppe vil miste denne viktige sosialiseringen, eller om det vil være et såpass stort språk mellom aldrene at de likevel får den viktige sosialiseringen de trenger. Greve refererer til Williams, som hevder at barna lærer av hverandre, uavhengig av kjønn og alder (Williams, 2001, i Greve, 2009, s.55), noe som tilsier at behovet for aldersheterogene barnegrupper ikke er så stort. Ingen av informantene nevner noe om at å samle ettåringen på en aldershomogen barnegruppe kan ha en negativ eller positiv betydning for utviklingen. Styret «Helene» mener barn speiler seg med andre som er lik en selv og ikke de som er på et annet nivå i utviklingen. I tillegg presiserer Drugli at det er personal-barn-relasjonen som har størst betydning for ettåringen (Drugli, 2017, s.61). Dermed kan det ut ifra det Drugli sier, tyde på at ettåringen ikke trenger å være på samme avdeling som to- og treåringene, fordi det er personalet som har den største betydningen i denne alderen.

Martinsen og Nærland skriver om organisering av barnegruppene. De forklarer at for å kunne bedre sikre jevnbyrdigheten mellom barna, deler man de inn i grupper der man er om lag jevnaldrende. Dette begrunner de med at man da har barn på samme utviklingsnivå.

Barnehageansatte kan da legge til rette for at barna selv kan regulere samspillet sitt med andre barn (2009, s.18). Frønes legger til at det er i barnegruppen vi formes sosialt (2006, s. 20).

Kan man da tenke seg at ved å dele inn i aldershomogene grupper, at man sikrer et miljø der alle barna er på et tilnærmet likt utviklingsnivå? Og at dette legger et bedre grunnlag for å kunne tilrettelegge for ettåringen og deres behov? Her kan man trekke inn Daniel Stern sine områder som er viktige for å kunne inngå i intersubjektive relasjoner. Det handler om å ha felles oppmerksomhet, felles intensjoner og være felles deltakende i affektive tilstander (Tholin, 2013, s.114). Her handler alt om felles fokus, noe som ifølge «Marte» og «Helene» er enklere å tilrettelegge for i en aldershomogen barnegruppe.

Øyvind Kvello (2008) forklarer at «Barn og unge opererer i dag i mange aldershomogene grupper, slik som barnehagens avdelinger, skolens klassetrinn eller barneidrettens inndeling ut fra alder» (s.234). Dermed kan dette synliggjøre en periode med aldershomogene barnegrupper, noe skolen spesielt har fortsatt med. Det kan altså se ut som at barnehagen har gått bort i fra dette konseptet en periode, og først nå har noen begynt å gå tilbake til denne organiseringen. Kvello, legger så til at «Studier av aldersheterogene barnegrupper tyder på at

de bidrar til en større øking i barnas prososiale atferd og leder til en lavere andel av sosialt isolerte barn enn i aldershomogene grupper» (Kvello, 2008, s.234). Ut ifra undersøkelsen Kvello har gjort, kan det virke som at aldersheterogene barnegrupper kan være mer positivt for den prososiale atferden enn en aldershomogen barnegruppe, og at i en aldershomogen barnegruppe vil barna bli isolerte og utvikle en dårligere prososial atferd. I likhet med Flaten, skriver Kvello om barn i skolealder, og det er dermed viktig å ta dette i betraktning. Til tross for at jeg ikke har funnet nyere forskning på om aldershomogene barnegrupper har noe å si for den prososiale atferden, velger jeg å se på dette som interessant for oppgaven min. Samtidig er jeg kritisk i og med at Kvello ikke nevner de yngste barna og ettåringen i sin undersøkelse.

Martinsen og Nærland skriver om gruppe og gruppetilhørighet. I motsetning til Kvello forteller de at i en stor gruppe med jevnaldrende kan noen av barna bli dominante, mens andre har problemer med å bli sentrale i gruppen. De som har problemer med å bli sentrale i barneflokkene er som oftest de som er unge eller mangler sosiale ferdigheter (2009, s.26). Dermed kan det tyde på at det ofte kan bli vanskelig for en ettåring å komme inn i den store gruppen med eldre barn, som er mer dominante i fellesskapet. Her snakker ikke Martinsen og Nærland om ettåringen, men de fagpersonene som gjør det, hevder at for ettåringen er det samspillet mellom den voksne og barnet som er det viktigste i første omgang. *Kan dette da tyde på at ettåringen har et større utbytte av personalet enn de eldre barna? Og at ettåringen i aldersheterogene grupper har vansker for å være en aktiv del av gruppen?* Dette ser jeg på som utfordrende å finne svar på, og i intervjuene presiserer informantene mine at ettåringen ikke er helt isolert fra de andre barna. Både «Helene» og «Marte» er tydelige på at det er åpne dører, og at ettåringen ikke er helt skjermet for de eldre barna. I tillegg forteller de at de er med på felles aktiviteter og legger til rette for at både ettåringen og toåringen kan gå fritt frem og tilbake på avdelingene. Storbarna fungerer også som «hjelpere» i ulike situasjoner. Med en slik ordning vil ikke ettåringen bli isolert fra de eldre barna, og de vil heller ikke oppleve i like stor grad å ikke bli sentrale i en stor barnegruppe, som Martinsen og Nærland skriver om.

Men hva med disse forbildene? Frønes mener at i aldersblandede grupper får man «en overlevering av kultur, og en kontinuerlig justering av atferd via de litt eldre» (Frønes, 2006, s.99). Dermed har man eldre barn som hjelper de yngre til å lære de sosiale normene og hvordan man skal fungere i samspill, men for ettåringen vil likevel den voksne omsorgspersonen være den viktigste personen i ettåringens sosialiseringssprosess (Drugli, 2017, s.24). Meltzoff og kollegaer mener at imitasjon er en viktig sosial læringsmekanisme,

og legger til at barn kopierer andre. Små barn kopierer altså foreldre og andre omsorgspersoner og prøver ut dette i leken (Drugli, 2017, s.67). De mener at små barn lærer mye av å observere andre som har mer erfaringer enn det de har selv (Drugli, 2017, s.67) Meltzoff og kollegaer mener altså at de yngste barna observerer foreldre og omsorgspersoner som har mer erfaring enn de selv har. Dette stemmer overens med det mine informanter forteller i intervjuene. De hevder at det er personal-barn-relasjonen som er i fokus, og at det er det viktigste for å skape den gode og trygge tilknytningen. Samtidig vil ikke ettåringen få den overleveringen av kultur og hjelp til justering av atferd fra de litt eldre, som Frønes skriver om.

5.0 Oppsummerende drøfting

I denne oppgaven har målet vært å finne *begrunnelser* for hvorfor noen barnehager velger å gå over til å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe. Ut ifra mine funn har jeg fått svar på problemstillingen, likevel har drøftingsprosessen vært omfattende. Jeg startet med relativt blanke ark da jeg bestemte meg for denne problemstillingen, og jeg synes det var utfordrende å finne relevant pensumlitteratur. Jeg var dermed nødt til å ta tak i hva informantene mine snakket om og bygge opp et teorigrunnlag ut ifra dette. Likevel sitter jeg igjen med interessante funn i oppgaven.

Mine informanter begrunner deres valg av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe ved at ettåringen får en bedre tilvenningsperiode, der de kan legge til rette for den tryggheten barna trenger fordi det ikke er noen andre barn, altså to og treåringer som krever din oppmerksomhet i tilvenningsperioden. I tillegg snakker de om tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet, og mener at man enklere kan tilrettelegge for ettåringen på en ettårsavdeling fordi både toåringen og treåringen er på et annet sted i livet enn det ettåringen er. Martinsen og Nærland forklarer at barnehagen er delt inn i aldersbestemte avdelinger, og at grunnen til dette er for å sikre jevnbyrdigheten mellom barna (2009, s.18). Det kan dermed se ut som at man kan sikre jevnbyrdighet og på en bedre måte tilrettelegge for det pedagogiske arbeidet på en aldershomogen barnegruppe i og med at barna er på samme utviklingsnivå. Ut ifra dette har jeg som nevnt tidligere i oppgavene, selv kommet frem til uttrykket «De fire T-ene»; tilvenning, tilknytning, trygghet & tilrettelegging, som da er deres begrunnelse for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe.

Ut ifra disse funnene har jeg benyttet meg av Drugli sine teorier om ettåringen, i og med at hun har et relativt nytt teorigrunnlag angående ettåringen. Drugli skriver om personal-barnrelasjonen som er viktig for ettåringen, og at jevnaldrende vil ha mer betydning for toåringene og de eldre barna. Videre hevder hun at det er de gode relasjonene mellom omsorgspersonen og de små barna som er den viktigste byggesteinen i all utvikling hos små barn (2017, s.36).

Jeg velger å spørre mine informanter om det finnes noen ulemper eller utfordringer med en ettårsgruppe, og de forklarer at det må være mangel på forbilder blant de yngste og at de føler at bemanningen ikke alltid strekker til, noe jeg har drøftet i drøftingsdelen. «Helene» snakker om at barna ikke prøver å strekke seg etter de som er eldre, fordi de ser på de som er lik seg selv, og at det dermed ikke er et stort behov for disse forbildene. Jeg har derimot ikke funnet relevant pensumlitteratur som kan støtte oppom det «Helene» sier. Drugli forklarer at barn

lærer mye av å observere andre som har mer erfaringer enn det de selv har, dermed kan det være ulike meninger om dette med forbilder. Samtidig legger Drugli til at det er personal-barn-relasjonen som er det viktigste og at små barn kopierer foreldre og andre omsorgspersoner (2017, s.67). Selv om ettåringen ikke har eldre barn som de kan se opp til på avdelingen, forklarer Flaten at i en aldershomogen barnegruppe vil det uansett være alderssprik fordi noen er født i januar og noen i desember (2016, s.131). I tillegg er ingen barn like, og de lærer av hverandre og imiterer og kopierer. Samtidig hevder Williams at barn lærer av hverandre, uavhengig av kjønn og alder (Williams, 2001, i Greve, 2009, s.55). Dermed kan det virke som at å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe er positivt.

Som nevnt tidligere forklarer Flaten at det kan være utfordrende å fungere sammen med andre som er sosialt mer modne enn dem selv. Kvello på den andre siden hevder at i en aldersheterogen barnegruppe vil man bedre utvikle den prososiale atferden og det vil bli et lavere antall isolerte barn, enn i en aldershomogen barnegruppe (2008, s.234). Dette ser jeg på som et interessant funn, som tyder på at det kan ha negativ påvirkning å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe. Likevel har jeg funnet få perspektiver på dette synet og denne undersøkelsen er i hovedsak rettet mot eldre barn. Dermed ser jeg på det som utfordrende å skulle konkludere med hva som eventuelt er det bedre valget.

Jeg vil påstå at jeg har fått svar på problemstillingen min, og mye av det «Marte» og «Helene» sier i intervjuene kan støttes opp mot relevant pensumlitteratur. I valget av ettårsavdeling, kan det virke som at det er mange fordeler med å være en aldershomogen gruppe, fordi det er enklere å legge til rette for en god og trygg tilvenning og at det er personal-barn-relasjonen som er det viktigste for ettåringen. Selv om Frønes skriver at barn trenger å være i miljø med eldre barn, stemmer ikke dette ut ifra mine funn, rettet mot ettåringen i barnehagen. Drugli, som skriver om ettåringen, hevder derimot at det er personalet som er det viktigste for ettåringen.

I denne oppgaven har jeg tatt for meg «De fire T-ene», men har også en forståelse for at det finnes andre begrunnelser for dette valget. Jeg stiller meg kritisk til at jeg ikke stiller videre spørsmål om for eksempel relasjonen mellom barn og vennskap mellom ettåringen, og om samspillet i leken. I tillegg blir det heller ikke nevnt noe om barns behov for musikk, kultur og så videre. Det kunne vært interessant å se mer på det Løkken skriver om toddlerkultur og samspillet mellom de yngste. Dette er ikke noe de nevner eller snakker videre om i intervjuene, og det er dermed ikke en av begrunnelse deres for valget av ettårsavdeling.

6.0 Avslutning

Begrunnelsen for å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe er altså ut ifra mine funn, de fire T-ene. Informantene mener at de kan bedre tilrettelegge for det pedagogiske arbeidet, for omsorgen og for tilvenningsperioden. I tilvenningsperioden mener de at barna vil få en bedre tilvenning og tilknytning, samt trygghet til personalet og til barnehagen, ved å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe. Jeg har i oppgaven drøftet ulike ulemper og utfordringer med å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe, der spesielt forbilder og bemanning blir trukket frem. Mine informanter mener derimot at det er viktig å senke ambisjonsnivået. I tillegg mener de at ved å la ettåringen være med på aktiviteter med de eldre barna, ha åpne dører inn til toårsavdelingen og i tillegg bruke de eldre barna som «hjelpere» noen dager i uken, at dette støtter oppom deres valg med å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe.

Jeg finner som tidligere nevnt begrenset pensumlitteratur om aldersinndeling i barnehagen, og om hvilken aldersinndeling som er hensiktsmessig for ettåringen. Drugli forklarer at barnehagekvaliteten er vanskelig å måle ut ifra organiseringen av barnegruppen, og at det hele tiden vil være personal-barn-relasjon som er avgjørende for barna i barnehagen (Drugli, 2017, s.61). Det viktigste for ettåringen er å ha gode relasjoner med personalet. Dermed kan begrunnelsen mine informanter kommer med knyttes opp mot et teoretisk grunnlag og dermed gi et svar på hvorfor noen barnehager velger å gå fra en aldersheterogen småbarnsavdeling til å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe.

7.0 Litteraturliste

- Bergsland, M., & Jæger, H. (2014). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2014). *Tilknytning i barnehagen. Hva betyr trygghet for lek og læring?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Drugli, M. B., (2018). Emosjonell utvikling og tilknytning. I Glaser, V., Størksen, I., & Drugli, M. B. (red.) (2018). *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forsking og praksis* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget
- Drugli, M.B. (2017). *Liten begynner i barnehage*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Drugli, M.B. (2017). *Liten i barnehagen* (3. utg. ed.). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Flaten, K., & Sollesnes, T. (2016). *Oppvekst og miljø. Barn og unges utvikling*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Frønes, I. (2006). *De likeverdige. Om sosialisering og de jevnaldrendes betydning* (3. utg. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Goldschmied, E. & Jackdon, S. (1994). *People Under Three. Young Children in Day Care – 2nd Edition*. London & New York. Routledge Taylor & Francis Group.
- Greve, A. (2009). *Vennskap mellom de yngste barna i barnehagen*. Oslo: Pedagogisk Forum.
- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg. ed.). Oslo: Abstrakt.
- Kvello, Ø. (2008). Jevnaldringer som sosialiseringssagenter. I Kvello, Ø. (red.). (2008) *Oppvekst. Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Kvello, Ø. (2012). *Oppvekstmiljø og sosialisering*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Larsen, A. (2017). *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode* (2. utg. ed.). Bergen: Fagbokforlaget

- Løkken, G. (2004). *Toddlerkultur. Om ett- og toåringers sosiale omgang i barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Martinsen, H., & Nærland, T. (2009). *Sosial utvikling i førskolealderen. Vennskap, konflikter og kommunikasjon i barnehagen*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver*. (2017). Utdanningsdirektoratet. Lastet ned fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Språkrådet (2018). *Intersubjektiv. Bokmålsordboka | nynorskordboka*. Hentet fra: 01.04.19 https://ordbok.uib.no/perl/ordbok.cgi?OPP=intersubjektiv&ant_bokmaal=5&ant_nynorsk=5&begge=+&ordbok=begge
- Svartdal, F. (2018, 3. desember). *Prososial atferd. Store Norske Leksikon*. Hentet fra: 03.04.19 https://snl.no/prososial_atferd
- Tholin, K.R. (2013). *Omsorg i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget.

8.0 Vedlegg 1

Navn:

Informasjon – og samtykkeskjema til informanten

Hei.

Vi har nylig vært i kontakt angående om du ønsker å være min informant i bacheloroppgaven min, og håper du fortsatt har lyst til å være det. Bachelorprosjekt mitt handler om «Ettåringen i en aldershomogen barnegruppe». Målet med bacheloroppgaven min er å få mer kunnskap om ettåringen og begrunnelsen for aldershomogene grupper i barnehagen.

Mine veiledere i bacheloroppgaven min er Marit Kanstad og Trude Kristiansen ved Dronning Mauds Minne Høgskole. Problemstillingen jeg har kommet frem til er «*Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?*».

Metoden jeg har valgt for bacheloroppgaven min er intervju av både pedagogisk leder og styrer. På grunn av personvern er det ikke lov til å ta lydopptak av samtalen og jeg ønsker dermed å ha med meg en sekretær som kan skrive ned intervjuet på data. Denne sekretæren er også student ved Dronning Mauds Minne Høgskole. Ingen opplysninger om deg vil bli nedskrevet og vi har begge signert skjema om taushetsplikt og forholder oss til regelverket knyttet opp mot taushetsplikten.

Prosjektet skal være ferdig 3. mai. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra prosjektet uten å måtte begrunne det.

Jeg har mottatt skriftlig informasjon og er villig til å delta i studien:

Dato og signatur

Jeg ser frem til et godt samarbeid! Ta kontakt ved spørsmål og kommentarer.

Tlf:

E-mail:

9.0 Vedlegg 2

Intervjuguide

Problemstilling:

Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen barnegruppe?

1.Hva er dine tanker rundt ettåringens behov i barnehagen?

- Hva er dine tanker rundt ettåringen knyttet til valget av ettårsavdeling?
- Hvordan mener du man kan tilrettelegge for å kunne tilfredsstille hvert enkelt barns behov i en stor gruppe med ettåringer?
- Hvilke behov har en ettåring kontra en treåring, og kan en ettårsavdeling bedre tilrettelegge og tilfredsstille dette behovet?

2. Hva tenker du/dere en barnehageansatt må ha av kompetanse for å kunne møte ettåringen på sitt utviklingsnivå?

- Hvilke kompetanser har de ansatte på avdelingen?
- Var det noe spesielt dere så etter når dere satt sammen personalgruppen?
- Hvilke personlige egenskaper er ønskelig at personalet har på en ettårsavdeling?
- Har disse kunnskapene og den kompetansen dere har betydning for barnegruppen? På hvilken måte?

3. Hvilke tanker har du om fordeler og ulemper med valget av ettårsavdeling?

- Fordeler/ulemper for personalet?
Fordeler:
Ulemper:
- Fordeler/ulemper for barnegruppen?
Fordeler:
Ulemper

- Fordeler/ulemper for enkeltbarnet?
Fordeler
Ulemper

4.Hvilke endringer måtte dere gjøre da dere gikk fra småbarnsavdeling til ettårsavdeling?

- Hvordan var første oppstarten på ettårsavdelingen da dere begynte?
  - Hvordan ble overgangen?
  - Var dere godt forberedt?
- Har det skjedd noen endringer dere ser påvirker barna?
- Hva kan være grunnen til disse endringen?
- Ser dere endringer i personalet?
- Endringer i rutiner?
- Annet?

5.Hvilke utfordringer kan oppstå på en ettårsavdeling?

- Har dere måttet gjort endringer underveis for å løse eventuelle problemer som har oppstått? Hvilke endringer?
- Hvordan arbeidere dere nå? Ble hverdagen lik eller ulik fra hvordan det var på en småbarnsavdeling?
  - Hvordan og hvorfor?

Oppsummeringsspørsmål:

6.Hvilke (andre) erfaringer har dere så langt i forhold til ettårsavdeling?

10.0 Vedlegg 3

Intervjuguide

Problemstilling:

Hvilke begrunnelser har dere for valget av å samle ettåringen i en aldershomogen gruppe?

1.Hva er dine tanker rundt ettåringens behov i barnehagen?

- Hva er dine tanker rundt ettåringen knyttet til valget av ettårsavdeling?
- Hvordan mener du man kan tilrettelegge for å kunne tilfredsstille hvert enkelt barns behov i en stor gruppe med ettåringer?
- Hvilke behov har en ettåring kontra en treåring, og kan en ettårsavdeling bedre tilrettelegge og tilfredsstille dette behovet?

2.Kan du forteller hvordan dere kom frem til denne ideen om ettårsavdeling?

- Hvilke begrunnelser har dere for dette valget?
- Var der noen motargument for valget? Faglig
- Hvilke erfaringer hadde dere som gjorde at dere tok valget?

3. Hva tenker du/dere en barnehageansatt må ha av kompetanse for å kunne møte ettåringen på sitt utviklingsnivå?

- Hvilke kompetanser har de ansatte på avdelingen?
- Var det noe spesielt dere så etter når dere satt sammen personalgruppen?
- Hvilke personlige egenskaper er ønskelig at personalet har på en ettårsavdeling?
- Har disse kunnskapene og den kompetansen dere har betydning for barnegruppen? På hvilken måte?

4. Hvilke tanker har du om fordeler og ulemper med valget av ettårsavdeling?

- Fordeler/ulemper for personalet?
Fordeler
Ulemper

- Fordeler/ulemper for barnegruppen?

Fordeler

Ulemper

- Fordeler/ulemper for enkeltbarnet?

Fordeler

Ulemper

Oppsummeringsspørsmål:

5.Hvilke (andre) erfaringer har dere så langt i forhold til ettårsavdeling?